

Sv. Lambert, biskup a mučeník

17. septembra 2023 ✙ Svätec týždňa

Životopisné údaje

Sv. Lambert sa narodil okolo roku 635 v meste Maastricht (dnešné Holandsko) vznešeným a bohatým rodičom, ktorí sa vyznačovali veľkou štedrosťou k svojim blíznym. Jeho rodičmi boli Aper a Herisplendis a obaja

boli presvedčení, že bázeň Božia je najväčší poklad pre človeka, preto zverili svojho syna sv. Landoaldovi, aby ho vychovával.

Keď Lambert vyrástol a základné vedomosti v rodičovskom dome pod správou sv. muža si osvojil, vstúpil do vyšších škôl, ktoré pod dozorom sv. Theodarda, biskupa v diecéze Tongern-Maastricht, prekvitali. Cnostný mladík sa medzi učeníkmi vyznačoval zbožnosťou a mimoriadnymi pokrokmi vo vyšších vedách.

Biskup Theodard si mladíka veľmi obľúbil, a keď badal, že má náklonnosť k duchovnému stavu, poradil mu, aby ďalej študoval Sv. písmo, aby sa cvičil v sebazapieraní a vo vedách, ktoré sú pre kňaza a najmä pre biskupov potrebné, aby mohli byť aj na kráľovskom dvore osožní. Zakrátko biskup zbožného a učeného Lamberta vysvätil za kňaza a povolal ho k sebe, aby mu pomáhal v úrade. Spolu s biskupom Lambert viackrát navštívil kráľa Childericha II. v meste Metz (hist. Méty) a upozornil svojou učenosťou a cnosťami franského kráľa na seba.

Keď roku 669 násilní veľmoži, ktorí pokojných obyvateľov napádali a o majetky oberali, a aj maastrichtskému biskupovi viac statkov odňali, išiel sv. biskup Theodard ku kráľovi, aby mu svoju sťažnosť predniesol. Na ceste neďaleko mesta Trier ho prepadli zbrojnoši týchto krvilačných veľmožov a zavraždili ho. Keď sa sv. Lambert o tomto hroznom skutku dopočul, ihneď sa ponáhlal na miesto mučeníckej smrti, vzal so sebou telo sv. Theodarda a pochoval ho slávnostne v meste Liège (dnešné Belgicko, hist. Lutich).

Kráľ Childerich, kňazstvo aj veriaci ľud vyvolili si potom sv. Lamberta za biskupa do Maastrichtu. A pokorný sluha Boží so strachom zaujal vysokú dôstojnosť, prosil Boha o posilu a osvietenie a začal so svätou horlivosťou pásť svoje duchovné stádo. Po smrti Childericha začal vládnuť jeho krajine Theodorich III., kráľ Burgundska. Jeho dvor spravoval ako najvyšší majordómus, panovačný Ebroin, veľký nepriateľ pravoverného kresťanstva. On zapríčinil, že kráľ začal prenasledovať horlivých biskupov. Zlostný Ebroin pozbavil aj sv. Lamberta biskupského úradu a ustanovil na jeho miesto nehodného Faramunda.

Obraz sv. Lamberta, biskupa z Maastrichtu od Théodora Schaepkensa, 1847, v súčasnosti uchovávaný v Bazilike Panny Márie, Maastricht, Holandsko

zdroj: wikimedia commons

Sv. Lambert sa vtedy utiahol do kláštora v Stavelote (juhovýchodne od Liège), kde zachovával pravidlá prísneho rádu ako ten najmenší z bratov. Zabudol na svoju biskupskú dôstojnosť, poslúchal v pokore a v sebazapieraní opátove príkazy a rád konal aj tie najnižšie práce. Pri kláštore stál kríž, ku ktorému opát posielal previnilcov a tí sa tam museli dlhší čas modliť a svoj čin oľutovať. Sv. Lambert vstával často v noci, aby sa modlil. Raz mu spadol drevák z nohy, obuv, ktorú mnísi nosievali, a zapríčinil tak hluk. Keď to opát začul, nepýtal sa, kto narušil nočný pokoj, ale prikázal, aby vinník šiel ku krížu a až do svitu sa pri ňom modlil.

Sv. Lambert poslúchol, a v spodnom drsnom rúchu, bosý a bez pokrývky hlavy šiel ku krížu a modlil sa až do rána. Mnísi sa po včasnej sv. omši zhromaždili v izbe, aby sa zohriali a opát si dal zavolať toho, ktorého v noci ku krížu poslal. Veľmi sa vtedy preľakol a spolu s ním aj všetci prítomní, keď sv. Lambert vstúpil do izby zaviaty snehom a od zimy celkom stuhnutý. Opát aj mnísi padli sv. Lambertovi k nohám a prosili ho o odpustenie. Svätý však riekol so všetkou pokorou: *«Zachráň vás Pán Boh, veď ste bez viny. Ja som si zaslúžil túto pokutu a k tomu učí nás sv. Pavol svojím životom, aby sme Bohu v zime a v nahote slúžili.»*

Medzičasom bol ukrutný Ebroin zavraždený jedným ukrivdeným zemanom a najvyšší majordómus, vládnuce ríši ako kráľ, Pipin II. Stredný, sa usiloval napraviť to, čo zlé jeho predchodca sv. Cirkvi spôsobil. Sv. Lambert sa vrátil na svoj biskupský stolec, kde ho veriaci ľud privítal s veľkou radosťou. A sv. muž začal s novou silou pracovať na zanedbanej vinici Pána. Neúnavne bojoval proti poblúdencom a trpezlivo znášal hany a preklínanie bohapustých ľudí, ktorí sa protivili jeho svätej horlivosti. Mnohí kresťania nasledovali jeho bohumilý život a venovali sa službe Božej.

Zdroj: picryl.com

Štyridsať rokov spravoval svätý Lambert svoje biskupstvo a horlil proti hriešnikom a nevercom. Majordómus Pipin odohnal svoju zbožnú manželku Plektrudu, zavrel ju do kláštora a žil na dvore s nemravnou Alpaidou, ktorá mu Karola Martela porodila. Keď sa o tom sv. Lambert dozvedel, smútil nad Pipinovým pohoršujúcim pádom, otcovsky ho napomínal, a keď to nestačilo, prísne mu vytýkal ohavnú nemravnosť. Pipin si napokon vstúpil do svedomia, odohnal súložnicu Alpais, a vzal naspäť svoju manželku a viedol až do smrti bohumilý kajúcny život.

Horlivé účinkovanie sv. biskupa sa však ukončilo mučeníckou smrťou. Dvaja bratia z mocnej rodiny prepadávali spolu so svojimi zbrojnošmi slabších zemanov, kupcov a roľníkov a okrádali ich o majetky. Keď sv. Lambert proti ich násilnostvám vystúpil, napadli aj jeho majetky, vydrancovali dokonca aj chrám v Maastrichte a zaútočili na biskupových sluhov. Sluhom sa nielenže podarilo ubrániť, ale dokázali v zlosti zabiť násilníkov. Sv. Lambert sa zhrozil nad týmto ich krvavým činom a odišiel na svoj statok do Liège.

Zabití násilníci boli však pokrvní Doda, brata necudnej Alpais, ktorú Pipin po hrozbe sv. biskupa od seba do kláštora vypovedal. Dodo sa hneval kvôli tomu na sv. Lamberta a smrť pokrvných mu poskytla vhodnú zámienku, aby sa sv. biskupovi krvavo pomstil. Bezbožný mocný šľachtic šiel aj s ozbrojenými sluhami do mesta Liège a čakal na čas, kedy sa svätý Lambert bude vracieť z kostola domov. Vtedy zákerne aj so svojimi zbrojnošmi prepadol svätého biskupa. Sluhovia síce pribehli biskupovi na pomoc, ale svätý Lambert im povedal: «*Nastal pre mňa čas, aby som šiel k Ježišovi, aby som žil s Ním.*»

Zavraždenie sv. Lamberta

zdroj: wikimedia commons

Vrahovia hádzali do sv. muža svoje kopije, a on sa za nich na kolenách modlil k Bohu. Násilníci povraždili aj všetkých jeho sluhov. To stalo sa v Liège, dňa 17. septembra roku 709 AD.

Kňazi potom preniesli telo sv. mučeníka do Maastrichtu, kde ho pochovali za veľkého náreku veriacich v chráme sv. Petra. Sv. Hubert, učeník a nástupca na biskupskej stolici po trinástich rokoch vyzdvihol ostatky sv. Lamberta a preniesol ich do Liège na to miesto, kde podstúpil mučenícku smrť a tu bol tiež postavený k jeho úcte veľkolepý chrám. Na jeho hrobe sa potom stali mnohé zázraky a zbožní veriaci sa hrnuli k nemu, aby sv. Lamberta o príhovor u Boha vo svojich potrebách prosili. A Liège, ktorý bol predtým dedinou a majetkom svätého biskupa mučeníka, stal sa významným biskupským mestom.

Sv. Lambert sa vyobrazuje v biskupskom rúchu, pri nohách s rozbitými modlami a s kopijou v ruke.

Poučenie

Každý, kto sa výhradne venuje Božej službe a horlivo plní svoje povinnosti, musí zakúsiť tie protivenstvá, ktoré láskavý Spasiteľ predpovedal svojim apoštolom a učeníkom. Pozorujeme to aj na príklade života sv. Lamberta. Aj on prešiel školou trápenia, kým dosiahol korunu mučeníctva a večnú slávu. Povedomie, že plní svoju povinnosť a horlivá pokorná modlitba mu sladila pozemský život. A s radosťou ho opustil, aby svojho Spasiteľa uzrel. Každý kresťan zakusuje v tomto živote trpkosti a protivenstvá. Nepriatelia duševného spasenia, neverní priatelia, starosti a ťažkosti života zapríčiňujú nám nepokoj a úzkosti.

Zdroj: wikimedia commons

Kresťan, kde nájdeš priateľského potešiteľa? Tým je dobrotivý Boh, k Nemu sa utiekaj v skrúšenej modlitbe, rovnako ako to činil sv. Lambert. S pokorou znášaj všetky trpkosti života; lebo máš vedieť, že sú na svete premnohí ľudia, ktorí sú ešte nešťastnejší ako ty. Veď koľkí chudobní nemajú prístrešie, odev a dostatočný pokrm, koľkí chudobní stenajú na holej slame?

Spomeň si kresťan, koľké duše trpia v Očistci časné muky a koľké hrozné večné muky vo večnom zatratení?

Ježiš Kristus potil sa pred nastávajúcim utrpením krvavým potom v Olivovej záhrade, k jeho krížu obracaj svoj zrak v trápeniach, a zvolaj: *«Otče, staň sa vôľa Tvoja!»* U Neho nachádza každá zbožná duša úľavu a posilnenie.

Modlitba

Popraj nám, ó Pane Bože, v každom čase útechu a posilnenie na príhovor Tvojho svätého biskupa a mučeníka sv. Lamberta, ktorého si tešiť a posilňovať ráčil, o to Ťa prosíme skrze Ježiša Krista, Syna Tvojho, Pána nášho. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-lambert-biskup-a-mucenik/>